

THE INCLUSION OF STUDENTS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS IN MAINSTREAM EDUCATION

INCLUDEREA ELEVILOR CU CES ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ

Adriana-Elena NEGRILĂ, primary education teacher
Economic College, Romania
ORCID ID: 0009-0009-8495-8702

CZU: 376-056.36:373

DOI: 10.46727/c.27-28-09-2024.p137-141

Abstract. *The inclusion of students with Special Educational Needs in mainstream education is a challenge that requires coordinated efforts from the entire educational system, as well as from society as a whole. The benefits of this approach, in terms of the personal and social development of students with SEN, as well as their peers, are undeniable. With adequate resources, continuous training, and an openness to diversity, Romania can build a truly inclusive educational system where every child has the chance to reach their full potential.*

Keywords: *inclusion, student with special needs*

Includerea elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) în învățământul de masă reprezintă un subiect de actualitate și importanță crescută în sistemul educațional din România. Această abordare presupune integrarea elevilor cu dizabilități sau alte nevoi speciale într-un mediu educațional comun, alături de colegii lor fără astfel de nevoi, în loc să fie separați în școli sau clase speciale.

Aceasta aduce multiple avantaje, dar și provocări semnificative pentru elevi, cadre didactice și întreaga comunitate școlară.

Avantajele includerii elevilor cu CES în învățământul de masă

Includerea elevilor cu CES în școli obișnuite aduce numeroase beneficii, atât pentru elevii cu nevoi speciale, cât și pentru colegii lor:

1. Dezvoltarea socială și emoțională:

Interacțiunea constantă cu colegii fără CES îi ajută pe elevii cu nevoi speciale să își dezvolte abilitățile sociale și să se simtă parte din comunitate.

2. Reducerea stigmatizării:

Integrarea în învățământul de masă poate contribui la reducerea prejudecăților și a discriminării, deoarece colegii lor învață să-i accepte și să-i sprijine pe elevii cu CES.

3. Îmbunătățirea rezultatelor academice:

Elevii cu CES pot beneficia de un curriculum mai variat și de metode de predare adaptate, care să le îmbunătățească rezultatele școlare.

4. Creșterea competențelor cadrelor didactice:

Profesori care lucrează cu elevi cu CES își dezvoltă competențele pedagogice, devenind mai flexibili și mai creativi în abordarea educațională.

Provocările includerii elevilor cu CES

Cu toate avantajele pe care le oferă, includerea elevilor cu CES în învățământul de masă vine cu o serie de provocări:

1. Lipsa resurselor:

Multe școli din România nu dispun de suficiente resurse materiale sau umane pentru a sprijini adecvat elevii cu CES. Aceasta include lipsa asistenților educaționali, a terapeuților și a echipamentelor specializate.

2. Formarea insuficientă a cadrelor didactice:

Mulți profesori nu au o pregătire adecvată pentru a lucra cu elevii cu nevoi speciale, ceea ce poate duce la dificultăți în integrarea acestor elevi în clasă.

3. Curriculum rigid:

Unele programe școlare nu sunt suficient de flexibile pentru a răspunde nevoilor variate ale elevilor cu CES, ceea ce poate duce la inegalități în accesul la educație.

4. Rezistența din partea comunității:

În unele cazuri, părinții sau colegii elevilor fără CES pot manifesta rezistență față de includerea elevilor cu nevoi speciale, din cauza unor prejudecăți sau a temerii că aceasta ar afecta calitatea educației.

Soluții pentru o incluziune eficientă

Pentru a asigura o incluziune eficientă a elevilor cu CES, este esențială adoptarea unor măsuri concrete:

1. Formarea continuă a cadrelor didactice:

Profesorii ar trebui să participe la cursuri de specializare pentru a dobândi competențele necesare în lucrul cu elevii cu CES.

2. Dezvoltarea resurselor educaționale:

Investițiile în materiale didactice adaptate și în angajarea de personal specializat sunt cruciale pentru susținerea procesului de învățare.

3. Crearea unui curriculum flexibil:

Programele școlare ar trebui să permită personalizarea educației în funcție de nevoile fiecărui elev, inclusiv prin introducerea unor module opționale sau ajustarea cerințelor academice.

4. Promovarea unui mediu școlar incluziv:

Școlile trebuie să încurajeze o cultură a acceptării și a respectului pentru diversitate, atât prin activități educative, cât și prin implicarea activă a comunității școlare.

Rolul Părinților și al Comunității în Procesul de Incluziune

Implicarea părinților și a comunității este esențială pentru succesul incluziunii elevilor cu CES în școlile de masă. Părinții joacă un rol crucial în educația copiilor lor, iar colaborarea strânsă între școală și familie poate facilita adaptarea și progresul elevilor cu nevoi speciale.

Implicarea Părinților

1. Parteneriatul cu școala:

Părinții ar trebui să fie considerați parteneri egali în procesul educațional. Comunicarea constantă între profesori și părinți poate ajuta la identificarea celor mai bune strategii de suport pentru elevii cu CES.

2. Suport emoțional și motivațional:

Părinții pot oferi un suport emoțional esențial pentru copiii lor, încurajându-i și motivându-i să participe activ la viața școlară. De asemenea, pot contribui la crearea unui mediu acasă care să susțină învățarea și dezvoltarea personală.

3. Participarea la decizii:

Este important ca părinții să fie implicați în luarea deciziilor privind adaptările educaționale necesare pentru copilul lor, cum ar fi planurile educaționale individualizate (PEI) sau alte măsuri de suport.

Rolul Comunității

1. Conștientizarea și educația publicului:

Campaniile de informare și sensibilizare pot ajuta la reducerea stigmatizării și a prejudecăților legate de CES. Comunitatea trebuie să fie informată despre nevoile acestor copii și despre beneficiile incluziunii.

2. Suport din partea ONG-urilor și instituțiilor locale:

Organizațiile non-guvernamentale, bisericile și alte instituții locale pot juca un rol important în sprijinirea familiilor cu copii CES, oferind resurse, consiliere și alte forme de ajutor.

3. Voluntariat și mentorat:

Implicarea voluntarilor din comunitate, care pot oferi sprijin educațional suplimentar sau mentorat pentru elevii cu CES, poate face o diferență semnificativă în viața acestora.

Facilitarea participării elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) la examenele naționale reprezintă o prioritate în asigurarea egalității de șanse și a accesului echitabil la educație. Pentru a răspunde nevoilor acestor elevi, sunt implementate o serie de măsuri și adaptări specifice:

Adaptarea condițiilor de examen

1. Timp suplimentar:

Elevii cu CES pot beneficia de prelungirea timpului de examen pentru a compensa dificultățile cauzate de dizabilități sau de alte nevoi speciale. De regulă, se acordă un procent suplimentar de timp (de exemplu, 30% sau mai mult) în funcție de tipul de CES.

2. Spații de examen adaptate:

Examenul poate avea loc într-o sală special amenajată, mai liniștită, cu un număr redus de elevi, pentru a minimiza factorii de stres și a asigura un mediu confortabil.

Support tehnic și asistență personală

1. Utilizarea tehnologiei asistive:

Elevii care au dificultăți de vedere, de auz sau de mobilitate pot folosi dispozitive tehnologice speciale, cum ar fi cititoare de ecran, amplificatoare de sunet sau tastaturi adaptate.

2. Asistenți personali:

În unele cazuri, elevii pot fi însoțiți de un asistent personal care să îi ajute cu aspecte fizice ale examenului, cum ar fi scrierea răspunsurilor dictate sau manipularea materialelor de examen.

Adaptarea subiectelor și a materialelor de examen

1. Subiecte adaptate:

Pentru elevii cu deficiențe cognitive sau de învățare, subiectele pot fi adaptate pentru a corespunde nivelului lor de înțelegere și pentru a evita formulările care ar putea cauza confuzii.

2. Format alternativ:

Materialele de examen pot fi furnizate în formate alternative, cum ar fi braille pentru nevăzători sau în limbaj ușor de citit pentru cei cu dificultăți de înțelegere a textului scris.

Asistență psihologică și consiliere

1. Suport psihologic:

Înainte și în timpul examenului, elevii cu CES pot beneficia de consiliere psihologică pentru a-i ajuta să gestioneze anxietatea și stresul asociat cu examenul.

2. Consiliere și orientare:

Elevii și familiile acestora pot primi consiliere pentru a înțelege drepturile de care dispun și pentru a se pregăti corespunzător pentru examene.

Pregătirea profesorilor și personalului implicat

1. Formarea cadrelor didactice:

Profesorii și evaluatorii sunt instruiți pentru a recunoaște și a răspunde adecvat nevoilor elevilor cu CES în contextul examenelor naționale, asigurând astfel o evaluare corectă și echitabilă.

2. Colaborarea cu specialiști:

În procesul de organizare a examenelor, se colaborează cu psihologi, logopezi, și alți specialiști care pot oferi recomandări pentru adaptarea corespunzătoare a condițiilor de examen.

Legislație și reglementări

Reglementări specifice:

Ministerul Educației și alte autorități relevante au elaborat reglementări clare care stipulează drepturile elevilor cu CES la adaptări și măsuri speciale în cadrul examenelor naționale. Aceste reglementări sunt actualizate periodic pentru a răspunde nevoilor emergente și pentru a se alinia la standardele internaționale.

Aceste măsuri sunt menite să asigure că toți elevii, indiferent de nevoile lor speciale, au șanse egale de a participa și de a performa la examenele naționale. Scopul final este acela de a promova o educație incluzivă și de a permite tuturor elevilor să își atingă potențialul maxim.

Exemple de bune practici în incluziunea elevilor cu CES

Pentru a ilustra cum pot fi aplicate principiile incluziunii, este util să analizăm câteva exemple de bune practici, atât din România, cât și din alte țări:

1. Școli incluzive de succes:

Unele școli din România au reușit să creeze medii educaționale incluzive prin formarea continuă a cadrelor didactice, adaptarea curriculumului și colaborarea strânsă cu specialiști în educația specială. Aceste școli devin exemple de urmat pentru alte instituții care doresc să îmbunătățească integrarea elevilor cu CES.

2. Programe educaționale adaptate:

În alte țări, cum ar fi Finlanda sau Danemarca, sistemul educațional pune accent pe personalizarea învățării, oferind elevilor cu CES planuri educaționale personalizate care țin cont de nevoile lor specifice. Aceste programe sunt susținute de profesori specializați și resurse adecvate.

3. Utilizarea tehnologiei:

În multe țări, tehnologia joacă un rol esențial în sprijinirea elevilor cu CES. Dispozitivele asistive, aplicațiile educaționale personalizate și platformele online de învățare adaptivă sunt doar câteva exemple de instrumente care pot facilita învățarea și integrarea acestor elevi.

Viitorul Educației Incluzive în România

Pentru ca România să devină un model de incluziune în educație, este necesară o schimbare de paradigmă care să implice toți actorii relevanți: Ministerul Educației, cadrele didactice, părinții, comunitatea locală și societatea civilă.

Politici Educaționale Coerente

1. Elaborarea și implementarea unor politici educaționale clare:

Este esențială adoptarea unor politici coerente care să sprijine incluziunea elevilor cu CES, inclusiv prin finanțarea adecvată a programelor de formare și a resurselor necesare.

2. Monitorizarea și evaluarea procesului de incluziune:

Implementarea unor mecanisme de monitorizare și evaluare constantă a gradului de incluziune poate ajuta la identificarea punctelor slabe și la ajustarea măsurilor educaționale în timp util.

3. Crearea unei rețele de suport:

Înființarea unei rețele naționale de centre de resurse și suport pentru profesori și familii ar putea facilita accesul la informații și resurse necesare pentru o educație incluzivă de calitate.

Implicarea Activă a Cadrelor Didactice

1. Sprijin și consiliere continuă:

Profesorii ar trebui să aibă acces la suport pedagogic continuu, prin consiliere și parteneriate cu specialiști în educație specială.

2. Promovarea unor practici pedagogice inovatoare:

Învățarea colaborativă, utilizarea unor metode didactice interactive și crearea unui mediu de clasă incluziv sunt esențiale pentru integrarea cu succes a elevilor cu CES.

Concluzii

Includerea elevilor cu CES în învățământul de masă este o provocare care necesită eforturi coordonate din partea întregului sistem educațional, dar și a societății în ansamblu. Beneficiile acestei abordări, în ceea ce privește dezvoltarea personală și socială a elevilor cu CES, dar și a colegilor lor, sunt incontestabile. Cu resurse adecvate, formare continuă și o deschidere către diversitate, România poate construi un sistem educațional cu adevărat incluziv, în care fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul maxim.

Includerea elevilor cu CES în învățământul de masă nu este doar un imperativ moral, ci și o necesitate pentru dezvoltarea unui sistem educațional echitabil și de calitate. Prin colaborarea tuturor părților implicate și prin adoptarea unor măsuri concrete și bine fundamentate, România poate asigura fiecărui elev șansa de a-și dezvolta potențialul maxim, într-un mediu școlar care promovează respectul, toleranța și solidaritatea. O educație incluzivă nu este doar despre a integra elevii cu CES, ci despre a crea o societate în care fiecare individ este valorizat și respectat pentru unicitatea sa.

Bibliografie:

1. CRETU, C. Educația integrată a copiilor cu cerințe educative speciale. Editura: Polirom, Iași, 2009.
2. GHERGUȚ, A. Educația incluzivă și pedagogia diversității. Editura Polirom, Iași, 2011.
3. STAN, L. Integrarea copiilor cu cerințe educative speciale în școala de masă. Editura: Universității "Alexandru Ioan Cuza", Iași, 2013.
4. VRASMAS, E. Integrarea școlară a copiilor cu cerințe educative speciale. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005.